

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 4

Fylke: Oppland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Eron

Emne: Bakning

Bygdelag: Jo

Oppskr. av: Th. Gaurder

Gard: Velgum

(adresse): Eronollen

G.nr. 179 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ole saet paa bakkebrønnen. Paa Nadelands bygdemuseum er flere haandbrønnen. Naamaling og tirkoh smaling paa Bastei, senere skultrastirkoh og rundstirkoh. Ved salting paaes fint sand og klie. Til bringel tas ruggroann og braker rug, me hveite og litt ester.
2. Tille brukes til flatbrø eller kirkere.
3. Ole varmet eller tirkoh litt til vonsbrø, ikke til flatbrø.
5. Yner for sig. Bakstgjerringe gite ombring i gaardene. Det var stonsbrø, hake ta finne mjøl. Viterhake skulle legge paa borde hele jula.
6. Flatbrø brukes av inflytterne.
7. Svenske arbeidere (bratjordsmennene)
8. bakke av hvitemel (groft) eller harrvegrjær og fleisk atvat svart kaffe. Sen svenske var her paa gaardene i 1896, flakstirkoh og brante ei reamngt. Man holdte grant med fet i for hele ika, saa mungfallen paa gaardene var et par tommer lang herie spehvit, ser mjølk og svart kaffe, stekte

Silkie ea ryggbeiner, aat op aet.

7 Ejjestbroi vark opbevara o brukh.

9 Timbroi, grovbroi, lefte til niske i byvagen o skouen. Astebro o meshetro til foidugurs

11 heiv om lefte, Drosta om flabro.

12 Til lefte litt sturkere varme.

13 Flabro ble ikke brukket, Foidugurslefte brukket brot, bylefte o dobbelt, 4 dobbelt til skoglefte.

14 Hoppe gang, oljier fra byggeri, naar en var fra bytir. Druktes en kante, som ble smud i gangen til bruk senere.

15 kuanke av nobsen

16 Deigen ble laime o putret. Ejjestbro til daglig o dag gammelt, sto i ovnen i time

Sople aasha godt ut med en kalmsitt.

18 Kottvarmen ble brukket til smokkaker o kake ved et. l.

19 Hus hoit disse maater har vark brukket, o skal finnes (Astri Helmenbakke).

25 Om grilling er hoit med varme aet.

26 Faser bringler. Satta franden oppaa en hokande vaskjel.

28 Alm. brod 8-14 dage i en koi skelle.

Flabro i stables fra golv. byller eller brisholte.

Til barmelket o Rostbakket til hoitri, kompedig, Restelompe skaktes oppaa ovnen, naar en ikke hadde broi.

33 Ser byent herover; o har ikke vark brukket midbrod i riste brisheit, her er silone kombygdet.

Dansk.

34 Om dette hitsættelse fra høitnæst, gaardets fra
Uelmen i Grou C. Dueholm. Dagstok.

Ved nyføds-tiden 1812 begynte hængere og
være sig for de fattige med omværende folk,
som tog eller ba om arbejde. Dette var i barne-
brødet tid. Sænde magasin som fiskerne ble
laant av regjeringen, hængere fik 6 salling,
gaardmandene slett intet. Ved dette aars slutning
syndtes, at hængere armerer dels var fræmt,
dels sættet ihjel i Pommern. Dette gav os
haab om en forandring til det bedre.

Før hefte "Gamalt fra Haldland" gjengis
endel nedskrevet av ph. Lars Evas Pæstheravn
efter hans far og mors fortælling.

Før pokke kom, var de ofte matvæn.

De var ikke tal hængere stot. Halvise
for smaalokk. Dom brukte my altot
merkbrø i haardagslage. Flakbrø ba merke.

Men merke var blande med blannkinanmjøl
saa my, at i ei sørfukolle (20 pokke) var det
bare 2 pokke merke. Dom knadde å bak-
tjeringe 3 ganger om dagen, hængere ba ei
med sørfukolle med mjøl. Det var rit
ombreit 6 tjæu brø. - Det var sama lage
om det var almindelig flakbrø og. Bakstjeringe
hadde 8 shilling dagen, 7 var det hængere
som bakke, så hadde a 6. Men dom tralle
å saang ma dom bakke og var lihrea
glau å velnøge da som nå, å var saa da.
Det hadde dom bakke 9, 10 tjæu. Det minke
var 6 tjæu, nå for hængere ble det bare 4.

Dorkebrø var å i bruk. Dom hadde
ei bokherkelle stoeser nedre bygnen eller

4

bakken, som dom aude vatten oppi av å hel.
Naa det skarpeste var utvæne, torke dom torke
fua baste å så brakte dom'n ma sine fua
länen, å deretter mol dom'n fua kvema.
Myöle blanne dom ihop ma anna myöl.
I 1812 var da bokbröi mest alle stau,
fua garda å, mes å mindre. Det aare
sto körne saa pent, men sua fua ei mat
fræus det net. Borhemjälsvilling var brukt
myö det äre. Borhemjälsvafra kunde det
vara tjühk myölets i gröpen fua, i ställe
for smör. Bokbröi var alm i de stemma
nidsaar 1807 - 1808 forakt av Hans Gagnum.
Borke var flaad i stervälvisinge om vaaren
det var budlaget mellem den farke ved å
yflerborke, som var brukt av tjörke, lön,
selje å alm.

De övriga sp. kan sig ikke
gi no svar fua.

4. Myöle var flabro, skikt i fet.